

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XVI. Quid de Ordinis Cartusienis, uti id Launoius vocat, et Petri
Venerabilis silentio censendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
C. B.

» tum ejus, qui est Nonis Octobris) circa nati-
» vitatem B. Joannis Baptistæ complentur; tali
» quippe tempore a magistro Brunone præfata
» cœpit eremus habitari. » Quod etiam obser-
» vavit ille, qui Guigonis elogium eidem codici
» inseruit. Ita habet anonymi Cartusiani ad peti-
» tum a Launoio e codicis num. 279 laudati silen-
» tio argumentum negativum responsio. Et vero,
» cum Codicis, id est, quatuor primorum Cartusie
» Priorum Chronici auctor Sancti nostri vitam ac
» gesta omnia ex instituto non descriperit, multa-
» que de Brunone subiceat, quæ tamen apprine,
» maxime si, ut apparet, Guigo is fuerit, explorata
» habuit, formatum ex illius silentio argumentum
» vim aut prorsus nullam aut certe peræquam hic
» obtinet, maxime cum ratio afferri non queat,
» quæ utcumque verosimile evadat, scriptorem illum
» commissurum non fuisse, ut Parisiense prodigi-
» um, quod, si factum fuerit, haud dubie cogno-
» rit, silentio præteriret.

De eadem
anastasi silet
etiam Petrus
Cluniacensis.

285 Ad alterum modo, quod § præsentis etiam
examinandum, quodque e Petri, cognomento Ve-
nerabilis, silentio formatur, argumentum negati-
vum progrediamur. Vir hic, anno circiter 1095
natus, cum gloriosam per annos aliquot operam
militiæ navasset, monachis Cluniacensibus, sæculo
relicto, sese adjunxit, cumque deinde abbas hinc
anno 1122 fuisse præfectus, hocque munus tri-
ginta quatuor amplius annis obtinisset, anno 1156
ad Dominum migravit, sanctitate vitæ juxta ac
variis Operibus, quæ concinnarat, post se reli-
ctis illustris. Hæc inter unum est, de miraculis
conscripsum atque in duos libros divisum. In
horum altero, sese ad roborandam fidem et mo-
res instituendos miracula, vel ipso suo tempore,
vel circa sua tempora gesta, quorum cognitio
indubia datur, scribere proposuisse, Petrus præ-
fatur et tamen miraculi seu prodigii, quo doctor
Parisiensis, se damnatum, innumeræ adstanti
populi multitudini publice denuntiavit, nusquam
in toto laudato suo Opere mentionem facit. Hinc,
omnem de luctuosa hac historia narrationem in
fabulis esse habendam, Launoius in sua de vera
causa secessus S. Brunonis in eremum Disserta-
tione cap. 5 pronuntiat. Verum an merito hic,
Papyrium Massonum supergressus, tanto in pretio
habuit Petri Venerabilis illa de re silentium?
Cartusianus noster anonymus, qui Annalium
Ordinis sui librum quartum hactenus non vulga-
tum concinnavit, quo, Petrum Parisiensem prodigi-
um in toto suo de miraculis Opere meminisse non
debuisse, ostendat, nonnulla primum de scopo,
quem in hoc contædendo sibi præfixum habuit
sanctus is Cluniacensis abbas, in medium addu-
cit, simulque, quæ et qualia in illo referat mira-
cula, examinat, ac deinde, quæ Launoium, ut
magnam contra doctoris damnati anastasim Petri
de hac silentio vim inesse putaret, impulere, rati-
ones rationibus contrariis confutare conatur.
Totum, quod hunc in finem instituit, ratiocini-
um, cum id ad confutandum Launoium pluri-
mum valere autemet, ob rationem, num. 183 in
fine datam, integrum huc, ut valde longum sit,
transcribo, adjecturus etiam ad calcem, quæ mea
sit de re isthac opinio.

Silentii hujus
causam per
verba,

284 Sic itaque Operis sui num. 103 præfatur:
Cujus (Petri Venerabilis) silentium de nostro
(doctoris redivivi ac damnati) spectaculo tanti
facit Launoius post Papyrium Massonum, ut
inde illam narrationem in fabulis habendam
esse, audacter pronuntiet. Sed antequam argu-
mentationes ejus refellamus, præstat Petri Ve-

nerabilis Opus, de quo quæstio est, ab auctore D
inscriptum « De miraculis, » minutatim expen-
dere, ut ex accurato illius examine cessent
lectores admirari, quod de tam stupendo pro-
digio siluerit; ac deinde rem ipsam mox aggre-
diens hunc prosequitur in modum: Hoc Opus in
duas partes, sive libros distinguitur. In prioris
libri Præfatiuncula hanc reddit sanctus Abbas
rationem, cur de hac materia (de miraculis sci-
licet) scribere aggressus fuerit, nempe ne « Ea
» miracula, quæ nostris, » inquit, « temporibus
» proveniunt, cum non sit, qui ad illa scribenda
» animum applicet, quæ prodesse legentibus
» manifestata poterant, infructuosos silentio tecta
» dispereant. » Hic liber viginti octo compre-
hendit capitula, quorum viginti et unum com-
plectuntur res mirabiles, quæ vel in ipsa Clu-
niacensi abbacia, vel in aliis ejusdem Ordinis
monasteriis peractæ sunt. In quinque aliis capi-
tulis referuntur historiae, quæ in locis a Cluniaco
non remotis contigerunt, si unum aut duo exci-
pias. Nam ipse abbas in capitulis nono, et vige-
simo tertio declarat, se relaturum, quæ in
Cluniacensi monasterio, vel circa accidisse au-
dierat. Alia denique duo faciunt mentionem E
quodam Sacerdote, et quodam juvene in Teu-
tonicis partibus, divinis mysteriis et sacra Com-
munionem abutentibus.

285 Unum acceperat Petrus ab episcopo quæ in me-
dium
Claromontensi, qui videtur esse Aymericus, an-
tea abbas Casæ-Dei Ordinis Cluniacensis, aliud
a Priore et fratribus cujusdam monasterii, in
iisdem locis siti. Quid vero hic intelligat per
Teutonicas partes, videtur postea indicare, ubi
de urbe Matiscone, in cujus diocesi situm est
Cluniacum, loquens sic scribit: « Est eadem
» Maticus in finibus regni Francorum, quod a
» Teunicorum vel Romanorum imperio Arar
» fluvius, a Lotharingia sumens initium, Rhoda-
» nusque, in mare Mediterraneum habens pro-
» fluxum, disterminat. » Ex quibus verbis licet
conjectere, hæc duo miracula etiam facta fuisse
in regione a Cluniaco non remota. Unde Petri
scopus fuisse videtur, tantum ea narrare, quæ
in suo Ordine gesta fuerant, additis nihilominus
quibusdam, quæ casu audierat circa Cluniacum
accidisse. Quæ quidem omnia, in his viginti
octo capitulis contenta, videntur patrata, ipso
abbate jam presidente, id est, post annum MCCCXII
præter quædam ad Ordinem Cluniacensem per-
tinentia, quæ gesta sunt sub Hugone, qui eam-
dem abbatiam rexerat annis circiter sexaginta,
in ejus regimine mortuus anno MCCCX. Præterea
notandum est, quod cuncta, in hoc libro a Pe-
tro recensita, exceptis duobus aut tribus exem-
plis, ei relata fuerint a personis ejusdem Ordinis,
inter quas etiam annumerandus est, ut
diximus, Aymericus episcopus Claromontensis.

286 In posterioris libri Prologo sic scribit hic adducun-
tur,
venerabilis abbas: « Quoniam ad roborandam
» fidem et mores instituendos miracula, nostro
» tempore vel circa nostra tempora gesta, quo-
» rum cognitio indubia datur, scribere propo-
» sui etc. » Hæc non solum ad sequentem li-
brum, sed ad primum spectant, in quo, ut
monuimus, quædam circa tempora illius, id est,
tempore sancti Hugonis abbatis; et quidem de
rebus tantum, Cluniacensem Ordinem tangenti-
bus, gesta fuerant. Hic alter Liber de miraculis
triginta duo continet capitula, in quorum primo
Petrus ex communi fama narrat, quomodo quidam
comes Matisconensis olim visibiliter a
diabolo

A diabolo raptus est. In secundo agit de homine, « Qui terra obrutus per Sacrificia et orationes » Ecclesiae ab angelo pascebatur ; » quod in Gratianopolitano episcopatu evenisse asserit, et forsitan acceperat veniens ad Cartusiam Majorem, ad quam non semel ascendisse suis locis in Annalibus dicemus. A capitulo tertio ad capitulum vigesimum tertium inclusive vitam Matthaei monachi Cluniacensis et episcopi Albanensis, anno MCCCXXX sanctissime defuncti, perscribit. In vigesimo quarto et vigesimo quinto, vigesimo sexto, vigesimo septimo, trigesimo primo, et trigesimo secundo capitulis, quae recenset, eo presidente, in suo Ordine contigerant. In vigesimo octavo capitulo tractat, « De institutis » Cartusiensium monachorum. » In vigesimo nono « De quodam fratre Cartusiensi, qui mira » vigilans vidit. » In trigesimo « De miraculo » cereorum Romanorum, » quod affirmat singulis annis fieri in ecclesia S. Mariae Majoris, « usque » ad hanc nostram aetatem, » inquit, « et quantum deinceps Deo placuerit. » Ex his triginta duobus capitulis viginti septem spectant ad Ordinem Cluniacensem : duo prima cum vigesimo octavo et vigesimo nono, quae sunt de Cartusiensibus, res comprehendunt in regionibus, a Cluniaco non remotis, transactas. Solum capitulum trigesimum rem narrat, longe a Cluniaco patratam, nempe Romae, quam forsitan ipsemet ante aliquot annos ibidem degens vel audierat vel viderat.

idem Cartusianus anonymus assignat,

287 Totum igitur illud Opus, duobus libris distinctum, continet sexaginta capitula, quorum quadraginta octo sunt de miraculis, apud Cluniacenses sub ipso Petro abbate vel sub S. Hugone, qui eum monachum fecerat, perpetratis. In aliis decem (nam de duobus ad Cartusienses spectantibus modo non loquimur) agitur de rebus mirabilibus, quae, Petro vivente vel etiam presidente, ut ex earum narrationibus conjicere licet, si unum portentum de comite Matisconensi excipias, evenerunt Ordini quidem Cluniacensi extraneae, sed vel circa Cluniacum (ut ipse abbas monuit) solo fere dempto Romano miraculo, actae vel a monachis ejusdem Ordinis Petro enarratae praeter quinque aut sex, quas ab hominibus externis, sed fide dignis et Cluniaco vicinis didicerat. Haec autem omnia diligenter, et forte paulo latius examinata satis evidenter declarant, silentio Petri Cluniacensis nihil veritati nostrae historiae detrahere. Quid enim mirum, si inter quinque aut sex miracula, ad suum Ordinem non pertinentia, spectaculum nostrum non recensuerit? Haec praeter unum aut duo acta videntur circa Cluniacum, Petro vivente, et ei ab amicis vicinis relata fuerunt; prodigium vero damnati hominis Parisiis satis longe a Cluniaco, et forsitan inter privatos parietes (si etiam coram paucis, nullam sane petitum ex Petri silentio argumentum vim habet) contigit, et annis fere quindecim, antequam idem abbas nasceretur. Nec etiam dubium esse debet, quin multa alia prodigia in Gallis, in Hispanis, in Anglia, in Italia, Petri temporibus, vel circa ejus tempora evenerint, et tamen, his exceptis, quae ad suum Ordinem attinent, de nullo meminit, licet in has externas regiones profectus fuisse legatur, non solum monasteriorum sui Ordinis, sed totius Ecclesiae negotia promoturus. Cur igitur nostrum potius, quam illa alia prodigia, suo Operi inseruisset?

Octobris Tomus III.

288 Sed audio, qui pro Launoio respondeat i « Petrum statuisse miracula, quae suo tempore » ubivis contigerant, litteris consignare. » ii « Singula miracula, quae suis usurpaverat oculis, vel quae ab hominibus fide dignis accepta, » rat, duobus libris comprehendisse. » iii « Ad » secundi libri calcem Cartusianae religionis initium, » statuta et mores uberiori oratione depinxisse. » iv « Sese dolere plurimum, testatum » fuisse, quod plura non posset referre » miracula, quae ad amatissimum sibi Cartusianorum Ordinem spectant. » v « Inter miracula, » quae suo tempore passim in Galliis facta commemorat, et inter ea, quae de prima Cartusianorum origine et miraculis disseruit, » stupendam hominis mortui narrationem desiderari. » Postremo ipsum Petrum « dixisse, » Cartusiensium Ordinem suo tempore institutum esse. » Haec sunt rationes, quas cum ex verbis, tum ex silentio Petri Venerabilis contra veritatem prodigii Parisiensis deduxit Launoius. Ad i respondemus, Petrum quidem dixisse, consilium fuisse, « Miracula ubilibet suo tempore » facta ad posteriorum memoriam transmitti, » sed probavimus, eum etiam dixisse, mentem suam fuisse, narrare ea, quae circa Cluniacum gesta fuerant; et ex discussione totius Operis comperimus, cuncta fere ab eo conscripta miracula, quae suum Ordinem non respiciunt, patrata fuisse in regionibus, a Cluniaco non multum remotis : quae vero in exteris sive remotioribus locis contigerant, vel in sui Ordinis monasteriis acta fuisse, vel a personis ejusdem sibi relata. Ad ii fecimus satis, cum ostendimus, cum toto suo Opere comprehendisse tantum miracula, ad suum Ordinem spectantia, praeter decem, quorum quatuor aut quinque a Cluniacensibus monachis, caetera ab amicis Cluniaco vicinis didicerat.

289 Ad iii fatemur, Petrum longa narratione statuta et mores nostri Ordinis depinxisse, sed non ita ubertim initia ejus depinxit, ut vult Launoius. Sic enim de his habet : « Servatur, » inquit, « in Burgundiae partibus inter omnes » Europae nostrae monastici Ordinis professiones » professio quaedam, multis aliis ejusdem » monastici propositi sanctor et cautior, instituta » nostro tempore a quibusdam Patribus magnis, » doctis et sanctis, magistro Brunone Coloniensi, » magistro Lauduino Italico, ac quibusdam aliis » vere magnis, ut dixi, et Deum timentibus viris, » qui quorundam antiquorum monachorum » tepiditate, negligentia ac desidia praedocti, » saeculo abrenuntiare volentes, cautius sibi suis » que in via Dei sectatoribus, consuluerunt etc. » Deinde multa de vestibus, de redditibus, de moribus ac statutis addit. Haec est ejus uberior, sive potius sterilior narratio de initio Ordinis. Nam ibi tantum dicit, quod « Professio quaedam aliis sanctor » etior instituta fuerit a magistro Brunone Coloniensi, magistro Lauduino Italico ac quibusdam » aliis vere magnis Patribus. » Sed postea ut recte annotavit Launoius « Uberiori oratione » depingit statuta et mores Ordinis. » Hic enim erat scopus illius, ut sapienter monuit doctus Saussaeus, nempe « Agere de instituto, non de » institutione Cartusiani Ordinis. » Et revera si decrevisset, institutionem Ordinis depingere, multa alia narrasset, quae ignorare non poterat. Unde nihil de causa institutionis, sive illa orta fuerit ex collatione sanctum Brunonem inter et alios

AUCTORE
C. B.
rationesque
ob quas silentium illud
mirum videri
queat,

E

rationibus
aliis, quibus
ejusdem vim
concuti

F

AUCTORE
C. B.

alios clericos Remenses habita, sive ex persecutionibus Manassæ, aut ex terrificis damnati hominis clamoribus: nihil etiam de modo, de Sancti Brunonis et sex sociorum ejus Gratianopolim adventu, nihil de accessu ad sanctum Hugonem episcopum, nihil de septem stellarum eidem episcopo facta visione profatus est; quæ tamen ignorasse minime credendus est: imo ne verbum quidem unum de sancto Hugone sibi optime noto profert, quo consulente, juvante, comitante, Cartusie solitudinem primi Patres adierant, et extruxerant; adeo est Petrus propositi sui tenax sive scopi, quo de institutis Cartusiensibus tantum loqui aggressus fuerat. Et quod magis est observandum, nec ipsam Cartusiam, nec ipsum Ordinem, de quo loquebatur, nominat. Unde dubitari posset, de quo verba faciat, nisi suam narrationem tali inscriberet titulo: « De institutis Cartusiensium monachorum. » Non est igitur irridendus a Lanoio Sausseus, quod distinxerit institutionem ab institutis.

aut convelli
autumat,

290 Ad iv ignoramus, quid sibi velit Lanoius, dum Petrum Cluniacensem describit, « dolentem, quod plura non possit referre miracula, quæ ad amatissimum sibi Cartusiensium Ordinem spectent. » Si nihilominus divinare licet, credimus, eum his verbis ingeniosius subtiliter voluisse declinare objectionem sibi ex verbis Venerabilis abbatis faciendam, cujus vi omnes consequentias, quas ex silentio ejus ducit, penitus corruturas prævidebat. Nam per hæc verba significat pius Abbas, alia quidem miracula in Ordine Cartusiensi fuisse patrata, sed dolore se affici, quod ea non possit referre. Statimque causam sui doloris hanc fuisse sanctus vir enuntiat his verbis jam superius præcitat, sed, hic necessario repetendis: « Multa quidem, » inquit, « in illo sacro Ordine miracula contigisse, a pluribus accepi; sed quia ipsi humilitatis virtute, qua semper servi Dei miranda opera sua, quanto possunt nisu, occultant, vix aliquid ex his prodere alicui viderunt, rara, imo rarissima, quibus omnimoda fides accommodanda esset, ad me miracula pervenerunt. Quæ tamen absque dubio certa comperi, tacere nec volo, nec proposui. » Deinde duo mirabilia de quodam fratre converso, nec plura de eo, vel de aliis narrat. Hæc scripsit Petrus diu post annum mclv, ut ex capitulo xxv libri secundi colligimus, ubi sic loquitur; « In primordiis Pontificatus domini Papæ Eugenii, ad visitandum tam ipsum, quam communem matrem Romanam Ecclesiam, Romanam adii. » Electus est Eugenius anno mclv, sed quando hæc Petrus scribebat, plures jam annos effluxisse, innuit dicens: « In primordiis Pontificatus domini Papæ Eugenii. » Cum igitur tantum meminerit de Ordine nostro capitibus xxviii et xxviii ejusdem libri, patet ea, quæ de antiquis Patribus refert, ab eo tantum scripta fuisse diu post annum mclv. Unde non mirum, si a Cartusiensibus, opera sua occultantibus, spectaculum illud etiam Petro celatum fuit, quod jam fere ab annis septuaginta vel etiam amplius contigerat, et diu ante ortum ejusdem abbatis, ut mox probabimus.

undecumque
conquisitis

291 Ad v Huic rationi factum est satis ex superioribus responsis, quibus probavimus, pleraque miracula, quæ suo tempore passim in Galliis facta commemorat, spectare monasteria

Cluniacensis Ordinis; paucissima vero, quæ ad eum non pertinent, edita fuisse circa Cluniacum; quæ licet daremus passim etiam facta in Galliis, nihil etiam nobis obsesset Petri silentium, qui tam pauca in toto suo Opere describens, multa alia vel ignoravit vel tacuit. Ad ultimum, concedimus, Petrum scripsisse, institutam fuisse suo tempore Cartusiensium Religionem, sed ejus verba non ita stricte sumenda esse, ex hoc ipso liquet, quod constat, eum pluribus post conditum Ordinem annis natum fuisse. Nam cum dicatur electus abbas anno Christi mxxii, ætatis vero (aliter statue ex num. 285) suo vigesimo ferme octavo, debuit tantum nasci anno mxcv, vel circiter, id est, quatuordecim post editos damnati hominis clamores annis. Ergo non Petri tempore, sed ante ejus tempora Ordo institutus est. Nec juvat reponere, illum etiam retulisse historias et miracula, circa sua tempora perpetrata, quod quidem verum est erga res Cluniacensium, sed non erga prodigia eidem Ordini extranea, quæ fere omnia, uno aut duobus dumtaxat exceptis, vivente vel etiam præserte Petro, accidisse, ex præcedenti examine ostendimus. Denique multa miracula Petrum fugisse aut latuisse, colligimus ex ejus Præfatione ad secundum librum de miraculis; ubi sic conqueritur, quod non sit, qui ad miracula scribenda animum applicet: « Ad tantum autem, » inquit « jam fructum infructuosa hujus silentii segnities pervenit, ut quæcumque in Ecclesia Dei sive in regnis Christianis a quadringentis vel quingentis ferme annis facta sunt, universa pene nobis et omnibus ignota sint.

292 » Tanta enim apparet distantia nostrorum temporum, ut, quæ ante quingentos et mille annos gesta sunt, nobis notissima; quæ vero exinde ipsis quoque diebus nostris acta sunt, prorsus ignota sint. Inde est, quod historiis antiquis, ecclesiasticis gestis, libris multiplicis doctrinæ, Patrum instructiones et exempla continentibus, abundamus; eorum autem, quæ temporibus nobis contiguis contingunt, nescio, si vel unum habemus. » Hæc ille, qui superius dixerat, « Dolere se et supra quam multis forte credibile sit, torpori multorum irasci, qui, cum scientia, litteris atque eloquio abundent, miranda omnipotentis Dei opera, quæ sæpe in diversis terrarum partibus ad instructionem Ecclesiæ fiunt, memoriae posterorum mandare scribendo pigritantur. » Quam ob rem sub finem profiteatur, se « Secundum vires a Deo datas, si quid dignum vel utile invenire poterit, ad Dei laudem vel profectum legentium modernis vel posteris manifestaturum. » Et tamen, cum hujusmodi tanto teneretur desiderio, nihil de sui temporis thaumaturgo, sancto scilicet Bernardo sibi amicissimo et familiarissimo, dixit, cum amplius sibi pateret miraculorum ab ipso frequentissime patratorem campus, ex quo saltem pauca, eaque insigniora excerptere potuisset, in quibus esset illa notata digna ducis Aquitanie Guilelmi conversio. Nihil de sanctis Norberto et Roberto de Arbricello; nihil de tot aliis viris sanctissimis, qui eodem cum Petro vivebant tempore; nihil de Ordinibus monachorum, qui tunc multis claruerunt signis et virtutibus; nihil, inquam, de his omnibus scripsit. Cumque plura de Cartusiensibus referre potuisset, quos ille in quadam epistola, quam dabimus

diluvare ac
enerare
nititur,

F

A dabimus anno MCLVI, fatetur « innumeris per orbem diffusis miraculis claruisse, » quæ ideo illum latere non potuerant, unius tamen fratris conversi solum meminit, non solum, quia primi Patres sua opera prædicare nolebant, sed certe etiam ex defectu suæ memoriæ, ut constare videtur ex historia illa miraculosa Auduini monachi Cartusiæ, intra nives et ruinas monasterii post dies duodecim vivi reperti, quam omisit Petrus, licet eam optime nosset, cum de casu illo nivium et rupium consolatoriam scripserit ad Guigonem epistolam, quam suo loco in Annalibus dabimus.

nec tamen, quod e Petri silentio formatur, omni prorsus,

295 Sed quod magis miraberis, nihil Petrus de sancto Hugone abbate Cluniacensi, a quo monasticum habitum susceperat, præter quamdam visionem, narravit; a quo tamen multa præclara et stupenda miracula, tum in vita, tum post mortem patrata, legimus in ejus Vita. Debilem itaque argumentationem ex silentio Petri Cluniacensis rimatus est cum Massono Launois, qui sola illa ratione historiam hanc nomine fabulæ et anilis narrationis traduxit.

B Cujus si regulis teneremur, inter fabulas etiam censeremus, quidquid de aliis Sanctis Petrus tacuit. *Hæc omnia Cartusianus noster anonymus. Sed an negatio, quod e Petri Cluniacensis silentio formatur, argumento vim omnem adimunt? A Petro Venerabili, ait quantum ad substantiam, dumtaxat quinque aut sex, quæ ad Cluniacensem Ordinem non spectent, miracula recensentur, ac proin pauca hæc inter non inveniri prodigiosam doctoris damnati anastasim, mirum non est, maxime cum Petrus stellarum septem visionem, S. Hugoni Gratianopolitano episcopo, dum ad eum S. Bruno cum sex sociis accederet, oblatam, aliaque nonnulla, ad S. Brunonem spectantia, silentio etiam præterierit. Atque hæc quidem, ob quam petium e Petri silentio contra doctoris damnati historiam argumentum nerve putat ac infirmum, ratio videtur præcipua; verum etsi omnia fere miracula, quæ Petrus litteris consignavit, ad Cluniacensem Ordinem spectent, hic tamen scriptor propositum sibi habebat ad posteros transmittere etiam miracula, quæ alibi, quam in Cluniacensi suo Ordine, evenissent. Hæc, inquit lib. II, cap. 28, ... in toto isto Opere principalis, ut sæpe jam dixi, fuit mihi causa scribendi, hoc est, miracula ubilibet, et quolibet tempore facta ad præsentium vel posteriorum memoriam transmittendi. Audi etiam, quæ huc facientia in eodem libro secundo fuerat præfatus. Quoniam ad roborandam fidem (verba sunt Petri) et mores instituendos miracula nostro tempore vel circa nostra tempora gesta, quorum cognitio indubia datur, scribere proposui. Post ea, quæ præmissa sunt, alia quoque legentibus vel audientibus non minus, ut credo, utilia adjungenda sunt.*

uti ex hic adductis

294 In quibus, ut supra jam dixi, nullum temporis ordinem servo, nullius generis miracula vito, sed sicut ea vel olim didici, vel quotidie a diversis et fide dignis discere possum, scripturæ commendo. *Ut quid ergo Petrus, cui, ut ex hæc recitatis verbis intelligitur, quæcumque et ubicunque gesta miracula in litteras mittere propositum erat, silentio præterit, si factum unquam sit, horrendum illud prodigium, quo doctor Parisiensis tantisper redievit, justo Dei judicio se damnatum, publice coram innumera propemodum populi multitudine e feretro proclamavit? Ais quidem, multa alia prodigia ac miracula si-*

lentio pariter a Petro involvi; verum isthæc, quæ pariter ab hoc scriptore non memorantur, sunt hujusmodi, ut facile ab eo vel ignorari, vel cum scriberet, in memoria non haberi, vel denique velut minus notatu digna præteriri potuerint. At vero Parisiense prodigium, utpote quod in opinione, quam hic discutimus, coram innumera propemodum populi multitudine factum, longeque proinde ac late divulgatum atque ad posteritatem transmissum fuisset, ignorari haud facile ab eodem Petro potuisset, a quo etiam proinde, utpote simul et notatu dignissimum, et ad finem præterea a Petro intentum, seu ad fidem (ali ejus verba proxime recitata) roborandam bonoque mores inspirandos longe aptissimum, verosimiliter et in mente habitum, et commemoratum fuisset, maxime cum Petrus insuper studium et operam posuerit, ut, quæ ad Ordinem Cartusiensem spectabant, miracula undecumque conquiret, compertaque litterarum monumentis consignaret, uti ipsemet libro II, cap. 29 indicat hisce verbis: Multa quidem in illo sacro (Cartusiensum scilicet) Ordine miracula contigisse, a pluribus accepi, sed quia ipsi humilitatis virtute, qua semper servi Dei miranda opera sua, quanto possunt nisu, occultant, vix aliquid ex his prode alicui voluerunt. Rara, immo rarissima, quibus omnimoda fides accommodanda esset, ad me miracula pervenerunt; quæ tamen absque dubio comperi, tacere nec volo, nec proposui.

295 Adhæc Petrus lib. II, cap. 28 sic scribit: *Servatur in Burgundiæ finibus inter omnes Europæ nostræ monastici Ordinis professiones professio quædam, multis aliis ejusdem monastici propositi sanctior et cautior, instituta nostro tempore a quibusdam Patribus magnis, doctis et sanctis, magistro Brunone, magistro Lauduino Italico ac quibusdam aliis. Quibus verbis cum pauca saltem de Cartusiensium Ordinis institutione commemoret, verosimile apparet, scriptorem illum, qui totus est in referendis miraculis, apta hac exponendi, quæ sacri illius instituendi Ordinis causa fuisset, occasione obtenta, luctuosam juxta ac prodigiosam doctoris damnati historiam, si locum unquam hæc obtinisset, silentio non fuisse præteriturum. Omnibus itaque, quæ Cartusiani anonymi verbis supra recitatis includuntur, rationibus rite expensis, argumento negativo, quod e Petri Venerabilis silentio contra doctoris Parisiensis anastasim formatur, omnem prorsus vim denegare non ausim, etsi interim multum absit, ut Launoio assentiatur, qui in sua de vera causa secessus S. Brunonis in eorum Dissertatione vel ob solum Petri Venerabilis de prodigiosa doctoris anastasi silentium fabulis commentisque hanc accensendam autumat. Et vero, cum Petrus (adi ejus verba num. præced. recitata) diserte affirmet, sese rarâ, imo rarissima, quæ ad Ordinem Cartusiensem spectarent, fidemque omnimodam mererentur, miracula intellexisse, eaque nihilominus, quæ indubitata esse, comperit, litteris mandasse, fieri potest, ut horribilem doctoris damnati historiam, utut sibi non ignotam, commemorandam non duxerit, quod eam, utpote quam forte nullis prorsus litterarum monumentis, sed sola traditione populivæ fama intellexisset, pro omnino certa atque indubitata non haberet.*

ACTORE C. B.

E

F

apparet, argumentum negativum vi destitutum.

